

محمود قربانی¹، اعظم ملکی²

1 دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بجنورد، ایران

2 دانشجوی دکتری مدیریت منابع انسانی پژوهشگاه مهندسی بحران های طبیعی شاخص پژوه،

اصفهان، ایران

چکیده

سازمانهای مجازی سازمانهایی هستند که برای استفاده از مزیت های نسبی سایر سازمانها در جهت دستیابی به منافع بیشتر با آن سازمانها متحد گردیده اند. این سازمانها بر پایه الگوهای مختلفی ایجاد می شوند و با استفاده از فناوری اطلاعات، ارتباطات سریع، ارزان و آسانی بین خود ایجاد می شوند. سازمانهای مجازی برای همگام شدن با تغییرات سریع و اساسی دنیای جدید راهبردهای مثر ثمری به کار می گیرند. فناوری اطلاعات تسهیل گری است که امکان ایجاد سازمانهای مجازی را فراهم کرده است. در این سازمانها شاخص هایی از قبیل میزان همکاری با شرکا، میزان استفاده از فناوری اطلاعات، نحوه همکاری بر پایه اعتماد متقابل، نحوه انتخاب شرکا و نحوه رفع اختلاف با شرکا و ایجاد تیم های مجازی به تعیین میزان مجازی بودن این سازمان ها کمک می کنند. سازمان مجازی، به عنوان یک واقعیت، حاصل پیشرفتهای فناوری و خلاقیت در سازماندهی است که برای پاسخگوئی به نیازهای محیط متلاطم و ویژگیهای عصر فرا صنعتی پدید آمده است. در دنیای تجاری امروز، سازمانهای مجازی با بهره گیری از کارکنان دانش محور و انعطاف پذیری بالا، با اثربخشی و کارایی چشمگیری به نیازهای بازار پر تلاطم پاسخ داده و مزیت رقابتی قابل ملاحظه ای را ایجاد می کنند. به منظور برخورداری از مزایای چنین سازمان هایی باید مسایل مدیریتی مرتبط با آنها به خوبی شناسایی و ساماندهی شود. کاهش ارتباطات رودررو، کارکردن در محیط هایی که کارکنان به دور از همدیگر و مدیران کار می کنند، تنوع و تخصصی شدن کارها، مرزهای سازمانی، پراکندگی جغرافیایی، تغییرات سریع محیط کار و همکاران و ... در مدیریت منابع انسانی، سازمانهای مجازی را مبدل به مبحثی پیچیده و چالش برانگیز کرده است. تعهد شغلی پایین و نرخ بالای ترک شغل از جمله مشکلات حوزه منابع انسانی در سازمانهای مجازی است. با توجه به اهمیت موضوع، در این مقاله ضمن بررسی مفهوم سازمان های مجازی و نحوه شکل گیری، انواع آن، معایب و مزایای این سازمان ها، نظریه و تئوری ها، شاخص ترین مشکلات مدیریت منابع انسانی را که یکی از 5 حوزه تخصصی مهم در مدیریت سازمان های مجازی می باشند بررسی و بعضی از راهکارهای مهم در این خصوص اشاره خواهد شد.

واژه های کلیدی: سازمان مجازی، مدیریت منابع انسانی، رقابت، فناوری اطلاعات، تیم مجازی